

Kirje Neuvosto-Venäjältä

(Tukholman suomalaisille).

Toverit.

Te olette toivoakseni lukeneet kertomuksia Ranskan vallankumouksen ajoilta. Tiedätte, että silloin — kun vanha yhteiskunta jauhautui nuuskaksi historian myllynkivien välissä — silloin kärsi Parisin ja koko Ranskan kansa ankarasti. Leipä loppui, viholliset ympäröivät maata ja sisällä uhkasivat vastavallankumoukselliset. On luultavaa, että siellä kävi muista maista nuuskijoilta katsomassa, kuinka ihana se vapaus oikein on. Ja luultavaa on myös, että monen monet niistä tulivat sieltä päättään käännelen, silmiään pyöritellen ja päivitelten: "Ahaa, kylläpä on huonoa; nälkää ja kurjuutta ja epäjärjestystä ja hirmuvaltaa — huhhuh." Ja lopputulos on: "Vielä ne olisivat jonkun alkaa sietäneet itsevaltiuden holhoovaa kättä." Ettekö ole lukeneet niistä nuuskijoista historioissanne? Minä en kyllä ole sattunut lukemaan, mutta silti uskon vahvasti, että niitä oli. Historioitsijat eivät vain näistä kerro. Eikä ole väliäkään. Unohdus on näet niiden oikea osa.

Niin kuin se tulee olemaan niidenkin, jotka nyt käyvät Venäjällä "tutkimusmatkoilla" ja pois tultuaan kiittävät onnean, kun vielä saavat hengittää kapitalistisen yhteiskunnan ilmaa. Ja kun sattuu tuollainen "todistaja" olemaan "sosialidemokraatti", niin ohhoh kun porvarien kelpaa sähköttää ympäri maailman "totuuksia Venäjältä".

Ja ettei kenenkään tarvitseisi sitä hengenvaarallista matkaa turhan takia tehdä, niin ovat bolshevikit ensimmäiset myöntämään, että nälkää on, ja kylmää on; veterit rappeutuvat ja tehtaita on pysäytettävä; työväki tuntee taakkansa varsin raskaaksi ja vastavallankumoukselliset ikkuvat. Entäs sitten? Entäs sitten te sosialidemokraattiset y. m. juorukat, jotka ajatte Neuvostojen autoissa ja erikoisvaunuissa, teeskentelette "sympatiaa" työväien edessä ja takana kuuntelette porvariston käyrien kuiskutuksia.

Mikä on tarkoituksenne? Olkaa hyvät ja antakaa neuvonnel! Miten voittoa nälkä heti, kun viljelijät tuskin ovat ehtineet sodasta kotia; miten puhalttaa kokoon jo sota-aikana rääsyiksi ajettu rautatiekalusto; miten nopeammin nujertaa kelvottomain hikoilijain lauma? Miten? Onko kutsuttava työväen jaloin, tarmokkain ja uhrautuin joukko pois 8,000 virstaa pitkältä rintamalta? Oletteko ajatelleet mikä olisi tulos? Toivotteko, että lahtarien verikoiralautmat lasketaan raatelemaan Venäjän ainoa luovaa voimaa, sen vallankumouksellista työväkeä?

Ymmärrättekö raukat että siitä on kysymys! Siis: joko valkosen terrorin hirmut ja kulttuurin tuho tai — tai: avuksi Venäjän köyhällistölle, joka pitelee ihmiskunnan verivihollista kurkusta, samalla kun se käpälän raatelee kuristajaansa. — Hyvät herrat, ei tämä ole eläinnäyttelyä ilmaisin pääsylipuin, vaan taistelua miljoonien verestä!

Vai ette te tahdokaan tsaarin valtaa takasin, vaan demokratisen. Hyvä. — Sitä tahtoivat myös sosialistirevolutsionäärit. "Perustavan kokouksen" jäsenet. Ase kädessä Uralilla bolshevikija vastaan taistellen sitä yrittivät toteuttaa. Mutta kun Koltshak heille näytti, millainen "demokratia" Venäjää sieltä päin odottaa, niin kiireen vilkkaa tulivat tänne Moskovaan. Ja bolshevikit sanoivat terve tuloa, jos työhön tulitte!

Niin, siellä "länsimailla" on kova huoli siitä, tehdäänkö Venäjällä työtä. "Numeroita" tahdotaan.

Hyvät herrat — historia ei kysy, kuinka paljon sertinkiä täällä kudotaan ja kuinka paljon nuuskaa jauhetaan. Sille riittää se, että Venäjän köyhällistö on kahdessa vuodessa onnistunut jauhamaan nuuskaksi tsaarin Venäjän. Herra paratkoon — vielä on aikalailla sitä työtä jälellä. Ja ilkeää se työ on, sillä se vanha — haisee. Mutta kyllä se lannaksi kelpaa. Sitä tarvitsee sosialisminkin pelto.

Ja, että siitä kylvästä pian kulttuuri kukkii, siltä on melkii jo pieniä esimerkkejä. Kerronpa pikku tapauksen:

— Terve, mihin matka? sanoo toveri illansuussa kadulla.

— Ilman vain kävelen.

— Mennäänpä klubille.

Ja mentiin. Erään kaupunginosan kommunistien klubi, jonkun tuntemattoman vallankumoussankarin nimelle omistettu, sijaitsee entisessä herraspalatsissa. — Kellarikerrokseen sijoitettua ruokasalissa haukkaamme ensin yksinkertaisen illallisen: soppaa, juurikasmuhosta, sillileipää ja kahvia (sijaketta). Maksoi 5 rpl. Peräseinällä iso Marxin kuva. Vierellä Leninin vaatimattomat kasvot viisaane silmineen ja Trotskin terävät piirteet. Oikealla yläsivulla klubin kummi-isän kuva. Aistikkaasti poimutettu tummanpunainen kangas kiertelee kuvia. Sivuseinällä: Bebel, Jaures, Lunatsharski. Takaseinällä musta kangas, jolla sanat "Kosto Karl Liebknechtin ja Rosa Luxemburgin murhaajille!" Perällä lippuja ja viirejä tunnuslauseineen.

Ilta on omistettu Venäjän suurimmalle säveltäjälle, Tšaikovskylle. Ensin lyhyt esitelmä hänestä. Sitten kahdella pianolla, 8-kätisesti soitettu 5:s symfonia. Senjälkeen soolotaulua (sopraano ja barytoni) sekä viulunsoittoa. Kaikki Tšaikovskyn sävellyksiä.

Ilta kääntyi yöksi, mutta hartaana nautti yleisö. Meitä oli toista sataa: työläisiä, puna-armeijalaisia ja jokunen intelligensin kuuluva. O:en epämusikaalinen enkä voi arvostella esityksiä. Mutta tietääkseni ne olivat hyvät. —

Siinä istuessani valtasi minut lämmin, valoisa tunne. Kuka voi väittää, että tätä salia olisi koskaan näin hyvin käytetty? Tai tätä taloa? Nyt on siinä lukusali ja kirjasto.

Toverit, paljon ei voi vielä Neuvostovenäjä antaa kansalaisilleen. Mutta kaiken minkä se voi, se antaa. Se luo joka päivä uutta kulttuuria. Ja se toimittaa kansalaistensa nautittavaksi perimänsä entisaikain kulttuurin parhaat aarteet. Ja olkoon ne teidän "länsimaisten" mielestä kuinka vaatimattomia tahansa, täällä on satojatuhansia tovereita, jotka antavat ilolla lähensä

Jotta työväenluokka voisi jatkaa tätä. — Samalla kun siellä lännessä edelleen kannatetaan porvarien "kulttuuria", jonka mestarinäyte oli maailmansota. Uutta sellaista kulttuuriesitystäkö siellä odotetaan?

Toinen kuva:

Olin Kommunistipuolueen Toimistossa. Tulee maalaisnuorukainen, Kurskin läänistä.

— Mitä asiaa?

— Antakaa jotain.

— Kirjoja, lehtiä.

— No mitäs teillä on?

— Ei mitään.

— Oletteko nähnyt tuota (Neuvostoperustuslakia seinällä).

— En.

— Eikö ole tullut mitään lehtiä?

— Ei mitään. Mutta kovin haluaisimme saada.

Hän sai osotuksen Neuvostomajalaan ja kehotuksen tulla huomenna hakemaan käärröään.

Mitä sanotte? — Täällä on kirjoja, joita on levitetty 2 miljoonain painoksena. Mutta mitä ovat ne näin monillet

Kolmas kuva:

Suomalainen ylioppilas, juuri valmistunut punanen upseeri puhuu: Olimme manöövereillä. Talonpoikaistaloissa vähin pakoilivat. Mutta pian olimme ystäviä. Keskusteltiin naisvien kanssa poliitikasta. — Olivat kristillisiä tietysti. — No tsaarinko tahtoisitte takaisin? — Ei suinkaan. — Eikä tilan herroja. — Mutta vapaata kauppaa, sitä tahtoisivat. — Täytyi selittää minin se johtaisi. Selitys tyydytti. Selittäjä maanmittari, nyt upseeri, valaisee maatalouskysymystä. Kommunijätus ci heitä peloita. Päinvastoin. Verot vähin pelottavat. Mutta etupäässä kauppiaskureita. Yhdelle pannaan 7,000 ruplaa. — No tuolle toiselle sitten 20 tuhatta ruplaa sanoo hän. — Vai panitte minulle 20,000 sanoo tämä, sitten voitte panna tuolle toiselle (edelliselle!) 70,000. Hyvä, pannaan. Ja molemmat maksoivat sovinnolla!

Oi, jos pian päästäisiin ostamaan maalaisille teollisuustuotteita! Se on yleinen toivomus.

Yliä puhui upseeri-toverimme tie-teestä. Hän on luonnontieteitten mies

ja on jo ennättänyt niitäkin muistamaan. Kertoi kuinka nyt hänelle on selvinnyt monet rappeutumisilmiöt porvarillisen ylioppilasnuorison kesken. Tieteen uudestisyntyminen on mahdollinen vasta, kun se vapautuu porvarillisesta saastasta. Voin lopettaa, sillä olette kai te lukeneet III:n Internatio-

nalen perustamisesta, rintamataisteluita ja Neuvostovallan ponnisteluista polttopuupulaa vastaan.

Työläistoverit. Elköö epällkö, älkää pyrk'kö vallankumousta välttämään. Se on kyllä ankaraa korpivaelusta, mutta Egyptin lihapadoille emme ikävöi. Sillä edessä kangastaa luvattu maa!

Yrjö Sirola.

Tykkimies Heinrich Bauer

Tykkimies Heinrich Bauer on kaatunut Baijerin taisteluissa! Tykkimies Heinrich Bauer kaatui kotikaupunkinsa kadulla, uskollisesti hoitaen tykkiään.

Kolmetoista vuotta sitten, kun olin vielä hyvin nuori, tapasin tykkimies Bauerin Berlinissä. Hän oli raihuainen pikku mies, saksalais-tyyppi siinä merkityksessä, että pyrki alallaan täydellisyteen. Hänellä oli silloin suurisankaiset silmälasit, sillä silmät tihrusivat vettä. Me olimme nuoria siihen aikaan ja yritimme vivuta ylöspäin ja eteenpäin. Mutta hän oli tiedemies. Hän kuului tieteen harvinaisuuksiin. Hän oli "yksi ulosvalittu kymmenestä tuhannesta", tarkka, yksipuolinen, lukuhuoneessa näivettynyt; silmänalustat olivat appelsiiniväriset, tukka harva, leuka pitkä kuin lipeäkalalla ja norsun jalat; mutta niin kultainen!

Hän tutki anatomiaa.

Hän ei ollut lääkäri, vaan anatoomi.

Hän oli julkaissut kahdenkymmenen vuotiaana teoksen, joka nosti vanhojen yliopistotuttujen karvat pystyyn; uusia suuntia, uusia mahdollisuuksia, niitä tämä nuori mies esitteli. Apinan ja ihmisen sukulaissuhteet määriteltiin teoksessa aivan yhtä varmasti kuin joku voi kutsua yli kadun kulkevaa tummaa tädikseen. Uusia nikamia, jotka yhdistivät n. k. ihmisen kehityksen keskitelleille jääneeseen esiisään, esiteltiin kirjassa muidenk:n havaittavaksi. Kirjassa oli vain kahdeksankymmentä sivua, painettu suurilla kirjaimilla; hän tähysteli siinä ikäänkuin maaperää, se oli hänen periskooppinsa. Tiede hylkäsi he-

ti tämän miehen teorioineen päivineen.

— Se oli liian uutta, päivitteli hän minulle. Minun olisi pitänyt antaa se tipottain. Nyt minä kaasun vanhojen karjujen kitaan koko annoksen yhtäkkiä, ja ne oksensivat sen silmilleni.

Hän vaipui taas kamariinsa ja tutkiskeli.

Hän viihtyi rakkaiden ruumiidensa ääressä aivan yhtä hyvin kuin joku tisseurassa. Leikkuuveitsi sivalteli ihmisruumiin eri osia, aukoi eläimiä, haki sukulaisuutta suolista ja luista. Hän oli tyyni, vähääntyytyvä, ja jaksoi ponnistella.

Tuli toinen, merkittävämpi, valoisampi teos, jossa käännyttiin jo "suuren yleisön" puoleen. Niin raskas ja kuiva kuin se olikin, alkoi kuulua hällinää. Se oli kokonainen kehityshistoria, Darwinin teorioiden nerokas loppusefveltely, ja nyt hän sai niskaansa koko teellisen haaskamaailman; katolinen pappisto oli mukana tässä alentavassa pelissä. Se ei ole mitään anatomiaa! Se ei ole mitään tiedettä! Se on häpeällistä! Maailma rappeutu!

Ensimmäisen kiven heitti hänen oma tiedekuntansa. Nuori mies, se varotte! kaikella on rajansa. Ei saa mennä ohi suurten mestareiden. Ei saa keksiä, vaikkapa näennäisesti voisikin todistella, mitään sellaista, jonka tiede on aikaisemmin todistanut toiseksi.

TÄHÖIN, kun riita oli kuohkeimmillaan, tapasin hänet Berlinissä.

Meistä tuli ystävät etupäässä siksi, kun hänen olentonsa ei voinut herättää muuta kuin ystävydentunteita. Minä